

OKM:n korkeakouluohjauksen ja korkeakoulujen valtionrahoituksen kohdentamisessa käytettyjen rahoitusmallien uudistamisen työryhmä, kokous 1/2023

Aika 17.3.2023 klo 14.15-16.05

Paikka Teams

Osallistujat: Ylijohtaja **Atte Jääskeläinen**, opetus- ja kulttuuriministeriö (pj)
Johtaja **Erja Heikkinen**, opetus- ja kulttuuriministeriö
Johtaja **Jonna Korhonen**, opetus- ja kulttuuriministeriö
Rehtori **Keijo Hämäläinen**, Jyväskylän yliopisto
Rehtori **Minna Martikainen**, Vaasan yliopisto
Rehtori **Ilkka Niemelä**, Aalto-yliopisto
Rehtori **Mervi Vidgén**, Savonia-ammattikorkeakoulu
Rehtori **Tapio Kujala**, Tampereen ammattikorkeakoulu
Toiminnanjohtaja **Ida Mielityinen**, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Koulutuspolitiikan asiantuntija **Johanna Fonsell**, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry
Koulutuspolitiikan asiantuntija **Heidi Rättyä**, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Pääjohtaja **Paula Eerola**, Suomen Akatemia
Johtaja **Tero Karjalainen**, Itä-Suomen yliopisto (Tieteentekijöiden liitto)
Professori **Mika Lähteenmäki**, Jyväskylän yliopisto (Professoriliitto)
Erytisasiantuntija **Hannele Louhelainen**, Opetusalan ammattijärjestö OAJ
Asiantuntija **Mikko Vieltojärvi**, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Koulutusasioiden asiantuntija **Marja Vartiainen**, Suomen yrittäjät
Päällikkö, **Heikki Holopainen**, Sivistystyönantajat ry
Neuvotteleva virkamies **Sanna Nieminen**, valtiovarainministeriö
Johtava asiantuntija **Harri Lämsipuro**, työ- ja elinkeinoministeriö
Toimitusjohtaja, **Liisa Suvikumpu**, Rahastot ja säätiöt ry
Kauppätieteiden tohtori **Markus Lahtinen**
Professori **Ari Hyytinen**

Opetusneuvos **Jukka Haapamäki**, opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos **Tomi Halonen**, opetus- ja kulttuuriministeriö
Hallitusneuvos **Laura Hansén**, opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos **Jorma Karhu**, opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos **Ulla Mäkeläinen**, opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos **Maarit Palonen**, opetus- ja kulttuuriministeriö
Neuvotteleva virkamies **Allan Seuri**, opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos **Soili Vasikainen**, opetus- ja kulttuuriministeriö

Poissa:

Asialista

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja toivotti työryhmän jäsenet tervetulleeksi OKM:n korkeakouluohjauksen ja korkeakoulujen valtionrahoituksen kohdentamisessa käytettyjen rahoitusmallien uudistamisen työryhmän ensimmäisen kokoukseen. Työryhmän 23 jäsentä ja 8 asiantuntijas sihteeriä esittäytyivät.

2. Työryhmän tausta ja tavoitteet

Työryhmän taustaa ja tavoitteet käytiin läpi asettamiskirjeen pohjalta. Työryhmän toimikausi on 10.3.2023-30.4.2024. Korkeakoulujen lakisääteiset tehtävät, korkeakoulu- ja tiedepoliittiset tavoitteet, toimintaympäristön ennakoitujen muutokset ja kansainväliset verrokkit huomioon ottaen työryhmä valmistelee 15.12.2023 mennessä ehdotukset opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakouluohjauksen ja korkeakoulujen valtionrahoituksen kohdentamisessa käytettyjen rahoitusmallien uudistamiseksi vuodesta 2025 alkaen ja niiden pohjalta ehdotukset tarvittavista säädösmuutoksista. Työryhmä tukee myös opetus- ja kulttuuriministeriötä ohjauskäytänteiden uudistamisessa ja sopimuskauden 2025-2028 valmistelussa, erityisesti yhteiskunnan osaamistarpeiden sekä toimialojen ja alueiden kehittämistarpeiden tunnistamisessa.

Työryhmän työtä tukevat 16.6.2023 julkistettava opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakouluohjauksen ja rahoituksen kansainvälinen arviointi sekä vuoden 2023 aikana valmistuvat opetus- ja kulttuuriministeriön tilaamat OECD:n Resourcing Higher Education –projektin ja Implementing Micro-credential –projektin selvitykset. Asiantuntijasihteeristöllä on mahdollisuus hyödyntää valmistelussa myös Helsinki Graduate School of Economicsin asiantuntijoita. Tutkimuksellinen tuki voi liittyä niin mekanismin suunnitteluun (millainen taloudellinen mekanismi johtaa tehokkaasti ja tasapainoisesti joskus keskenään ristiriitaistenkin tavoitteiden saavuttamiseen) ja/tai data-analyysiin (yksilö- ja organisaatiotasoisista aineistoa hyödyntäen tietoa yliopistojen ja opiskelijoiden toiminnasta sekä koulutuksen ja työmarkkinoiden välisistä yhteyksistä).

3. Työryhmän toimintatavoista sopiminen

Todettiin, että työryhmän jäsenillä ei ole varaedustajaa sekä se, että työryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkioita tai matka- ja majoituskustannuksia. Työryhmän jäseniä pyydettiin huomioimaan, että korkeakoulujen ohjaus ja rahoitus teema on esillä myös rahoituksen ja ohjauksen kansainvälisen arvioinnin julkistusseminaarissa (16.6. klo 10-12, Scandic Park, Helsinki) ja korkeakoulujen ja tiedelaitosten johdon seminaarissa (30.11.-1.12.2023, Oulu).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on syksyllä 2022 käydyissä sopimuskauden 2021-2024 välitarkasteluissa ja maakuntien liitoille suunnatulla kyselyllä kuullut laajasti korkeakoulujen johtoa, henkilökuntaa, opiskelijoita ja keskeisiä sidosryhmiä korkeakoulujen ja alueiden keskeisistä haasteista ja odotuksista ministeriön ohjausta kohtaan.

Työryhmän kokouksia varten on käytössä tiimerityötila:

Työryhmän yleiseen tiedottamiseen on käytössä valtioneuvoston hankeikkuna: <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM010:00/2023>

Päätettiin, että

- OKM:n korkeakouluohjauksen ja korkeakoulujen valtionrahoituksen kohdentamisessa käytettyjen rahoitusmallien uudistamisen työryhmän nimestä käytetään jatkossa rinnalla lyhennettä "KK OHRA –työryhmä 2023"
- Kokouksista laaditaan vain päätöspöytäkirjat.

- Kokouskutsuissa on linkki kunkin kokouksen kokousaineistoon, joten näitä ei toimiteta erikseen sähköpostitse. Tavoitteena on, että kokousaineisto olisi työryhmän jäsenillä pääsääntöisesti viimeistään viikkoa ennen kokousta. Kokouksiin liittyy työryhmän jäsenille lyhyt ennakkopohdinta evästämään kokouksessa käytävää keskustelua
- Työryhmän jäsenille lähetetään aikataulukysely kokousajoista. Ensimmäiset kokoukset ovat Teams/hybridikokouksia, mutta viimeistään syksystä lähtien läsnä.
- Joitakin asioita voidaan erikseen sovittavalla käsitellä korkeakoulusektorikohtaisesti kytkien korkeakoulujen rehtorit työryhmän jäseniä laajemmin keskusteluun ja tarvittaessa laajentaen keskustelua myös tätä laajemmalle. Kyse on ensisijaisesti työryhmätyöskentelystä, jonka aikana kuullaan tarvittavassa laajuudessa keskeisiä sidosryhmiä.
- Virkamiehet ovat käytettävissä myös eri organisaatioissa käytävissä keskusteluissa ottaen kuitenkin huomioon hektinen syksyn valmisteluajankausi työryhmässä ja seuraavan sopimuskauden valmistelussa.
- Työryhmän jäsenillä on tarvittaessa mahdollisuus kommentoida valmisteluaineistoja myös kirjallisesti ennen ja jälkeen kokousten. Tässä on otettava huomioon, että kokouksissa tehdään linjauksia jatkovalmistelusta.
- Seuraavan kokoukseen valmistuu ehdotus työ- ja viestintäsuunnitelmaksi.

4. Työryhmän odotukset ja evästyksiset valmistelulle

Keskusteltiin työryhmän jäsenten odotuksista ja evästyksistä valmistelulle. Keskustelu käytiin hyödyntäen ennakkopohdintakysymystä "Kolme keskeistä asiaa, jotka tulisi ratkaista korkeakoulujen ohjauksen ja rahoitusperiaatteiden kehittämisen yhteydessä?" Käydyn keskustelun perusteella voitiin todeta ilmassa olevan runsaasti ajatuksia. Keskustelussa nousi esille erityisesti ohjauksen ja rahoituksen pitkäjänteisyys ja jatkuvuus, läpinäkyvyys ja oikeudenmukaisuus, kannusteet keskeisille isoille korkeakoulu- ja tiedepoliittisille tavoitteille, sopimuskautta pidempi näkyvä, tutkinto- ja tuloskeskeisyys, korkeakoulusektorien ja korkeakoulujen väliset profiilierot, toimintaedellytysten ja laadun turvaaminen tehtävien laajetessa, korkeakoulujen autonomian ja yhteiskuntavastuun välinen tasapaino ja opiskelijoiden ja työntekijöiden hyvinvointi.

Päätettiin, että

- Seuraavissa kokouksissa keskustelua jatketaan strukturoituna siten, että voidaan löytää olennaiset asiat jatkovalmisteluun. Samalla pyritään siihen, että matkan varrella asioita myös päätetään jatkovalmistelun edistämiseksi. Näin kaikki työryhmän linjaukset eivät kasaudu marras-joulukuulle 2023 tai huhtikuulle 2024.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.